

Plenum

Torsdag 12.3.2020 kl. 16.02—18.26

2.1. Muntlig fråga om åtgärder för att bekämpa spridningen av coronaviruset (Arja Juvonen saf)

Muntligt spørsmål MFT 25/2020 rd

Muntlig frågestund

Andre vice talman Juho Eerola: Ledamot Juvonen.

Debatt

16.03 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Koronavirustartuntojen määrä kasvaa merkittävää vauhtia Suomessa. WHO julisti eilen koronaviruksen pandemiaksi. WHO antoi myös vahvan moitteen, etteivät kaikki maat ole tehneet riittäviä toimia epidemian torjumiseksi. Tänään hallitus kertoi vihdoinkin, miten se aikoo hidastaa koronaviruksen leviämistä Suomessa. Hallitus antoi muun muassa suositukset isojen yleisötahtumien perumisesta. Perussuomalaiset tukevat hallituksen toimia, mutta on tehtävä vielä enemmän. Perussuomalaisen mielestä tulisi antaa heti viesti koulujen ja muiden oppilaitosten sulkemisesta. Olemme valmiit tukemaan valmiuslain käyttöönottoa, jotta tarvittavat toimenpiteet ovat laillisesti mahdollisia. Väestön suojeleminen on nyt kaikkein tärkeintä. Arvoisa hallitus, oletteko valmiit tiukkoihin toimenpiteisiin, jopa valmiuslain käyttöönottoon, kansalaisten suojelemiseksi? Annatteko suosituksen kunnille sulkea kouluja?

16.04 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten olen tänään kertonut ja olen myös puhunut eduskuntapuolueiden puheenjohtajien kanssa puhelimesta ja muuten siitä informoinut, tänään kello kuusi kokoonnumme yhdessä eduskuntapuolueiden puheenjohtajien ja eduskuntaryhmien puheenjohtajien kanssa keskustelemaan tästä tilanteesta ennalta, jos Suomessa jouduttaisiin tällaisia kovempia, vakavia toimia ottamaan käyttöön. Se edellyttäisi valmiuslainsäädännön mukaisia toimia, ja tänään keskustelemme yhdessä ryhmien kanssa parlamentaarisesti siitä, onko tällaiseen valmiutta. Itse ajattelen niin, että me emme ole tällä hetkellä siinä tilanteessa. Meillä ei ole tällaisia suosituksia tällä hetkellä meidän terveydenhuollon viranomaisilta, mutta mikäli tilanne olisi tämä ja muodostuisi tällaiseksi, mielestäni on hyvä, että jo ennalta käymme kaikkien ryhmien kanssa tämän keskustelun, niin että jos on tarve toimia, pystymme siihen erittäin nopeasti.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja myös ministeri Henriksson pyytää tässä kohden puheenvuoroa.

Punkt i protokollet PR 22/2020 rd

16.05 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin tärkeä kysymys. Valmiuslaki on vuodelta 2012, ja valmiuslain poikkeustiläsääntelyä ei ole koskaan vielä jouduttu soveltamaan. Valmiuslain poikkeusolojen määritelmä on rajattu hyvin vakaviin kriiseihin, jotka koskettavat koko kansakuntaa tai ainakin suurta osaa siitä ja vaikuttavat koko yhteiskunnan toimivuuteen. Poikkeusolojen määritelmä sisältyy valmiuslain 3 §:ään, ja on tärkeää muistaa nyt tässä keskustelussa myös se, että meillä on valmiuslaissa kriteerit, määritelmät, joiden pitää täyttyä, jotta valmiuslaki voidaan ottaa käyttöön. Siinä yhdessä kohdassa sanotaan näin: ”Poikkeusoloja tämän lain mukaan ovat... vaikutuksiltaan erityisen vakavaa suuronnettomuutta vastaava hyvin laajalle levinnyt vaarallinen tartuntatauti.” Ja tavallaan se, mistä me ehkä joskus myöhemmin [Puhemies koputtaa] tänään saamme keskustella, on se, mitä tämä merkitsee.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt pyydän niitä edustajia, jotka haluavat tästä asiasta esittää lisäkysymyksiä ministereille, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.06 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Valmiussuunnitelma ohjeistaa selkeästi: ennakoi, analysoi ja estä. Mitä hitaammin me toimimme nyt, sitä vaikeampi tilanne on myöhemmin. Te kerroitte, että kansalaisille lähetetään kotiin kirje, jossa annetaan tietoa koronainfektioista. Posti tuo sen ehkä viikon päästä. Eikö nyt aika olisi rahaa? Tämä ei kuulosta kovin tehokkaalta: viikko, kirje.

Suurimmassa vaarassa ovat vanhuksset, vammaiset ja pitkäaikaissairaat. Heitä tulee suojella kaikin keinoin. Jos tällainen henkilö sairastuu koronavirukseen, hän on hengenvaarassa ja tarvitsee todennäköisesti sairaalahoitoa, jopa tehohoitoa. Hoitohenkilöstön jaksaminen on turvattava tässä erittäin vaikeassa tilanteessa. Millaiset valmiudet meillä on sille, että suomalainen terveydenhoito ei kriisiydy vaan potilaat saavat hyvää hoitoa jatkossakin? Mistä saadaan hoitajia, hoitohenkilöstöä, jos hoitohenkilöstö sairastuu? Onko olemassa varautumissuunnitelmia sille, mistä saamme hoitajia ja lääkärireserviä?

16.07 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin tärkeää on varautua siihen, että hoitohenkilökuntaa on kaikissa olosuhteissa käytettävissä. Kaikkein tärkeintä varautuminen on tosiasiaa siinä, että meillä on toimintakykyinen ja terve henkilöstö käytettävissämme. Tältä osalta tulimme siihen johtopäätökseen, että kaikin keinoin on nyt myös veloitettava alan työnantajat siihen, että epidemia-alueilta tulleet ja mahdollisesti vielä tulevat henkilöt eivät vain ilmesty työpaikoille vaan sovitaan siitä, millä tavalla tämä poissaolo hoidetaan, jotta me voimme vakuuttua siitä, että henkilökunta on varmasti tervettä, silloin kun puhutaan näin tärkeän viruksen estämisestä sairaalaverkossa ja hoiva- ja hoitolaitoksissa. Tältä osin tämä on olennaisin toimi, mutta myös muihin toimiin, joista on jo paljon aikaisemmin keskusteltu, on ryhdytty, ja tältä osin [Puhemies koputtaa] valmius on hyvä ja toimia on valmius myös tehdä.

16.09 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tätä tilannetta on seurattu erittäin tarkasti sieltä tammikuun alusta lähtien, ja olemme tehneet toimenpiteitä kussakin tilanteessa. Nyt tilanne on se, että Suomessakin näitä tautitapauksia tulee enemmän ja on nähtävissä, että Suomessakin tämä tulee laajenemaan. Sen takia otim-

Punkt i protokollet PR 22/2020 rd

me tänään uusia toimia käyttöön. Teimme hallituksen neuvotteluissa linjauksia, miten toimitaan esimerkiksi suurten yleisötilaisuuksien osalta.

Mitä tulee tähän tiedottamiseen, niin me olemme tiedottaneet aiemmin eduskuntaryhmiä, olen antanut pääministerin ilmoituksen asiasta, olemme pitäneet tiedotustilaisuuksia. Tietenkin meidän asianosaiset, asianmukaiset ministeriöt ja myös viranomaiset, THL ensi sijassa, ovat tästä tiedottaneet koko ajan, ja nyt tänään vielä tästä tiedottamisesta linjasimme niin, että laajennamme koronainfopisteet myös maarajoille — meillähan tällä hetkellä on satamissa, kentillä infopisteet, ja tämä laajennetaan myös maarajoille — varmistetaan matkustustiedotteiden ajantasaisuus, valtakunnallista neuvontapuhelinpalvelua laajennetaan vastaamaan kysyntää ja [Puhemies koputtaa] monikanavaisuutta lisätään. Tämän lisäksi THL lähettää koronaviruksesta tietopakettia [Puhemies koputtaa] kaikille suomalaisille kotiin molemmilla kotimaisilla kielillä, ja sen lisäksi vielä tulee älypuhelinsovellus. Eli [Puhemies koputtaa] haluamme varmistaa, että jokainen suomalainen varmasti saa ajantasaisen tiedon aiheesta.

16.10 Jussi Halla-aho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viimeisten tietojen mukaan Suomessa ei vielä ole havaittu tunnettujen tartuntaketjujen ulkopuolisia tapauksia. Tosin voidaan kysyä, johtuuko tämä siitä, että edes oireilevia potilaita ei välttämättä testata, jos heitä ei voida yhdistää johonkin tunnettuun tartuntaketjuun.

On tärkeää, että epidemiaa pyritään hidastamaan ja rajoittamaan Suomen sisällä. Samaan aikaan on kuitenkin pyrittävä kaikin keinoin estämään uusien tartuntojen tulo rajojen yli. Itävalta rajoittaa maahantuloa Italiasta, Viro on kieltänyt risteilyalukset satamistaan. Vastaavat karanteenitoimet leviävät nyt maailmalla laajemminkin, mikä on oikein hyvä asia.

Ulkoministeriö on juuri ohjeistanut kansalaisia, että on viisaampaa olla matkustamatta mihinkään. Kysyisin: aikooko hallitus ryhtyä toimiin tänne tulevan matkustajaliikenteen rajoittamiseksi, kunnes tilanne on kansainvälisesti ja kansallisesti hallinnassa?

16.11 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos kysymyksestä. Ulkoministeriö on koko tämän epidemian leviämisen ajan ensinnäkin katsonut hyvin tarkkaan näitä epidemia-alueita, päivä päivältä lisännyt matkustusvaroituksiaan nimenomaan epidemia-alueille. Nythän tilanne on sellainen, että epidemia-alueena alkaa olla hyvin moni maa ja hyvin moni kokonaisuus.

Olemme tänään nähneet myöskin tämän Yhdysvaltain päätöksen siitä, että Schengen-alueelta ei voi enää Yhdysvaltoihin matkustaa. Tällaisia kansallisia päätöksiä varmaan eri mailta tulee.

Ulkoministeriön ohje tänä päivänä on, että vältetään kaikkea tarpeetonta matkustamista kaikkiin suuntiin sen vuoksi, että tämä epidemia on nyt levinnyt hyvin monessa eurooppalaisessa maassa, puhumattakaan niistä maista, joista se lähti liikkeelle, kuten Aasiasta.

16.12 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä jo varmasti vastattiinkin moniin kysymyksiin, [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei vastattu!] mutta siinä [Hälinää — Puhemies koputtaa] alkuosassa edustaja Halla-ahon tekstiä oli epäily siitä, että oireellisia ihmisiä tässä maassa ei olisi testattu, jos ne liittyvät näihin tartuntaketjuihin, jos minä ymmärsin oikein, tai joilla on näitä yhteyksiä ollut epidemiamaihin. Kyllä ohjeistus on ollut nimenomaan se, että näin pitäisi toimia, ja siltä

Punkt i protokollet PR 22/2020 rd

osin, jottei tule väärää käsityksiä jatkossakaan kentälle eikä kenellekään keskusteluihin osallistuville toimijoille, olemme myöskin lähteneet siitä, että me siirrymme koronavirus-testien osalta normaaliin käytäntöön, jossa lääkärin arvioon ja infektiolääkärin konsultointiin perustuen otetaan aina testit. Tämä on minusta tärkeä uutinen, jotta voidaan varmistaa, että tämä on oikeasti näin.

Terveysministerit kokoontuvat parhaillaan, [Puhemies koputtaa] ja joudun olemaan hetken tästä salista pois antamassa Suomen maakatsauksen terveysministeriökokouksessa siitä, [Puhemies koputtaa] minkälaisiin toimiin Suomessa on ryhdytty. Pahoittelen, että olen hetken pois, kohta olen taas käytettävissä.